

Zbornik sudske prakse

K. Jürimäe - *Projet d'arrêt non relu du 27/10/2016*

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

10. studenoga 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Hitni prethodni postupak – Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Europski uhidbeni nalog – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Članak 8. stavak 1. točka (c) – Pojam ‚uhidbeni nalog‘ – Autonoman pojam prava Unije – Nacionalni uhidbeni nalog koji je izdala policijska služba i u svrhu progona potvrdio državni odvjetnik“

U predmetu C-453/16 PPU,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska), odlukom od 16. kolovoza 2016., koju je Sud zaprimio istog dana, u postupku o izvršenju europskog uhidbenog naloga izdanog protiv

Halila Ibrahima Özçelika,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: T. von Danwitz, predsjednik vijeća, E. Juhász, C. Vajda, K. Jürimäe (izvjestiteljica) i C. Lycourgos, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 5. listopada 2016.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za nizozemsku vladu, M. Bulterman, H. Stergiou i B. Koopman, u svojstvu agenata,
- za njemačku vladu, T. Henze, M. Hellmann, J. Möller i R. Riegel, u svojstvu agenata,
- za mađarsku vladu, M. M. Tátrai, G. Koós i M. Z. Fehér, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, R. Troosters i S. Grünheid, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 19. listopada 2016.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: nizozemski

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 8. stavka 1. točke (c) Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.; u daljnjem tekstu: Okvirna odluka).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru izvršenja u Nizozemskoj europskog uhidbenog naloga koji je izdao Veszprémi Járásbíróság (Okružni sud u Veszprému, Mađarska) protiv Halila Ibrahima Özçelika.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 5., 6., 8. i 10. Okvirne odluke glase kako slijedi:
 - „(5) Cilj koji si je postavila Unija, da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, vodi prema ukidanju izručenja između država članica i njegovu zamjenjivanju sustavom predaje osoba između pravosudnih tijela. Nadalje, uvođenje novog pojednostavljenog sustava predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona omogućuje ukidanje zamršenosti i opasnosti od kašnjenja koji postoje kod sadašnjih postupaka izručivanja. Tradicionalni odnosi suradnje koji su do sada prevladavali između država članica trebali bi biti zamijenjeni sustavom slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima, kako prije, tako i poslije donošenja pravomoćnih odluka, u području slobode, sigurnosti i pravde.
 - (6) Europski uhidbeni nalog, predviđen ovom Okvirnom odlukom, prva je konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja, koje Europsko vijeće smatra ‚kamenom temeljcem‘ pravosudne suradnje.

[...]

 - (8) Odluke o izvršavanju europskog uhidbenog naloga moraju biti podložne dostatnom nadzoru, a to znači da će pravosudno tijelo države članice u kojoj je tražena osoba uhićena morati donijeti odluku o njezinoj predaji.

[...]

 - (10) Mehanizam europskog uhidbenog naloga temelji se na visokoj razini povjerenja između država članica. Njegova primjena može biti suspendirana samo u slučaju da neka država članica ozbiljno i neprekidno krši načela iz članka 6. stavka 1. Ugovora o Europskoj uniji. Kršenje utvrđuje Vijeće u skladu s odredbama članka 7. stavka 1. spomenutog Ugovora, s posljedicama predviđenima u članku 7. stavku 2. Ugovora.”
- 4 Članak 1. Okvirne odluke, pod naslovom „Definicija europskog uhidbenog naloga i obveza njegova izvršenja”, određuje:

„1. Europski uhidbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

[...]"

5 U člancima 3., 4. i 4.a Okvirne odluke navode se razlozi za obvezno i za moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga. Člankom 5. Okvirne odluke propisana su jamstva koja u nekim slučajevima mora pružiti država članica izdateljica naloga.

6 U skladu s člankom 6. Okvirne odluke, pod naslovom „Utvrđivanje nadležnih pravosudnih tijela”:

„1. Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog jest pravosudno tijelo države članice koja izdaje uhidbeni nalog nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

2. Pravosudno tijelo izvršenja jest pravosudno tijelo države članice izvršenja nadležno za izvršenje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

3. Svaka država članica obavještava Glavno tajništvo Vijeća o nadležnim pravosudnim tijelima u skladu sa svojim pravom.”

7 Članak 8. Okvirne odluke odnosi se na sadržaj i oblik europskog uhidbenog naloga. U skladu sa stavkom 1. točkom (c) tog članka:

„1. Europski uhidbeni nalog sadrži sljedeće informacije, u skladu s obrascem u prilogu:

[...]

(c) dokaz o postojanju izvršive presude, uhidbenog naloga ili druge izvršive sudske odluke s istim učinkom, obuhvaćene odredbama članka 1. i 2.”

Nizozemsko pravo

8 Okvirna odluka prenesena je u nizozemsko pravo *Overleveringswet* (Zakon o predaji). Članak 1. tog zakona glasi kako slijedi:

„U ovom zakonu:

[...]

b. Europski uhidbeni nalog znači: odluka pravosudnog tijela države članice Europske unije u pisanom obliku radi uhićenja i predaje neke osobe od strane pravosudnog tijela druge države članice;

[...]

i. pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog znači: pravosudno tijelo države članice Europske unije koje je na temelju nacionalnog prava nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga;

[...]"

9 Članak 5. Zakona o predaji određuje:

„Predaja se izvršava isključivo pravosudnim tijelima koja izdaju uhidbeni nalog drugih država članica Europske unije uz poštovanje odredbi ovog zakona ili onih koje su na temelju njega donesene.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 10 Dana 21. lipnja 2016. Veszprémi Járásbíróság (Okružni sud u Veszprému) izdao je europski uhidbeni nalog protiv Halila Ibrahima Özçelika, turskog državljanina, u okviru kaznenog progona koji je protiv njega pokrenut zbog dvaju kaznenih djela počinjenih u Mađarskoj za koja je u toj državi članici propisana kaznena sankcija.
- 11 Rechtbanku Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska) podnesen je zahtjev za izvršenje tog europskog uhidbenog naloga. Taj sud ističe da se u točki (b) obrasca iz Priloga Okvirnoj odluci, koja propisuje da treba navesti uhidbeni nalog ili sudsku odluku s jednakim učinkom na kojoj se temelji europski nalog, navodi „uhidbeni nalog br. 19060/93/2014.bü., koji je izdala policijska uprava Ajka i potvrdio državni odvjetnik u Ajki odlukom od 14. lipnja 2016.”.
- 12 Zahtjevom za pružanje informacija od 8. srpnja 2016. sud koji je uputio zahtjev uputio je mađarskim vlastima upit o ulozi državnog odvjetništva u Mađarskoj i osobito o njegovoj neovisnosti u odnosu na izvršnu vlast kao i o implikacijama potvrde državnog odvjetništva uhidbenog naloga koji je izdala policijska služba.
- 13 Dana 14. srpnja 2016. mađarske vlasti dostavile su odgovor na taj zahtjev iz kojeg, među ostalim, proizlazi da je državno odvjetništvo neovisno o izvršnoj vlasti te mu je zadaća osigurati da tijekom cjelokupne faze istrage policijske službe poštuju zakon i da osumnjičenik može ostvarivati svoja prava. Te su vlasti također navele da u okviru te zadaće državno odvjetništvo može izmijeniti ili ukinuti odluku koju je donijela policijska služba kada ona djeluje kao istražno tijelo te ako smatra da ta odluka nije u skladu sa zakonom ili predmetom istrage. Spomenute vlasti također su navele da se državni odvjetnik koji je potvrdio nacionalni uhidbeni nalog što ga je izdala policijska služba može uključiti tijekom predmetnog kaznenog postupka kao predstavnik državnog odvjetništva.
- 14 S obzirom na te informacije, sud koji je uputio zahtjev ima dvojbe u pogledu pitanja može li se nacionalni uhidbeni nalog koji je izdala policijska služba i koji je naknadno potvrđen odlukom državnog odvjetništva kvalificirati kao „sudska odluka” u smislu članka 8. stavka 1. točke (c) Okvirne odluke.
- 15 U tim je okolnostima rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
 - „1. Je li izraz ‚sudska odluka’ u smislu članka 8. [stavka 1. točke (c)] Okvirne odluke [...] pojam prava Unije [koji treba tumačiti autonomno i ujednačeno]?
 2. Ako da, koje je njegovo značenje?
 3. Je li potvrda nacionalnog uhidbenog naloga koji je prethodno izdala policija od strane člana državnog odvjetništva, kao što je ovdje slučaj, takva ‚sudska odluka?’”

Hitni postupak

- 16 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da se o ovom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku predviđenom člankom 107. Poslovnika Suda.
- 17 U potporu svojem zahtjevu, među ostalim, navodi činjenicu da je H. I. Özçeliku u ovom trenutku oduzeta sloboda, dok čeka učinkovitu predaju mađarskim vlastima.

- 18 Kao prvo, treba istaknuti da se ovaj zahtjev za prethodnu odluku odnosi na tumačenje Okvirne odluke, koja spada u područja iz glave V. trećeg dijela UFEU-a, a koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde. Prema tome, o zahtjevu se može odlučiti u hitnom prethodnom postupku.
- 19 Kao drugo, u skladu sa sudskom praksom Suda, u obzir valja uzeti okolnost da je osoba o kojoj je riječ u glavnom postupku u ovom trenutku lišena slobode te da njezino zadržavanje u pritvoru ovisi o rješavanju glavnog postupka (presuda od 16. srpnja 2015., Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, t. 24.). Naime, mjera zadržavanja protiv H. I. Özçelika, u skladu s pojašnjenjima koja je dao sud koji je uputio zahtjev, bila je određena u okviru izvršenja europskog uhidbenog naloga izdanog protiv predmetne osobe.
- 20 U tim okolnostima, četvrto vijeće Suda 31. kolovoza 2016. odlučilo je, na prijedlog suca izvjestitelja i nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika, prihvatiti zahtjev suda koji je postavio prethodna pitanja da se o njima odluči u hitnom prethodnom postupku.

O prethodnim pitanjima

- 21 Svojim pitanjima, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 8. stavak 1. točku (c) Okvirne odluke tumačiti na način da potvrda državnog odvjetništva nacionalnog uhidbenog naloga što ga je prethodno izdala policijska služba u svrhu kaznenog progona, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, jest „sudska odluka” u smislu te odredbe.
- 22 Članak 8. stavak 1. točka (c) Okvirne odluke propisuje da europski uhidbeni nalog mora sadržavati informacije koje se odnose na postojanje „izvršive presude, uhidbenog naloga ili druge izvršive sudske odluke s istim učinkom, obuhvaćene odredbama članka 1. i 2.” Okvirne odluke. Te informacije moraju se navesti u točki (b) obrasca koji se nalazi u Prilogu Okvirnoj odluci, naslovljenoj „Odluka na kojoj se temelji nalog”, čija podtočka 1. predviđa da treba navesti „[u]hidbeni nalog ili sudsk[u] odluk[u] s jednakim učinkom”.
- 23 Valja podsjetiti da se sustav europskog uhidbenog naloga uveden Okvirnom odlukom temelji na načelu uzajamnog priznavanja koje i sâmo počiva na uzajamnom povjerenju među državama članicama da njihovi nacionalni pravni sustavi mogu pružiti odgovarajuću i stvarnu zaštitu temeljnih prava priznatih na razini Unije i osobito onih u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (vidjeti u tom smislu presudu od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 75. do 77.).
- 24 Sud je s tim u vezi presudio da i načelo uzajamnog povjerenja među državama članicama i načelo uzajamnog priznavanja imaju u pravu Unije temeljno značenje s obzirom na to da omogućavaju stvaranje i održavanje prostora bez unutarnjih granica. Točnije, načelo uzajamnog povjerenja svakoj od tih država nalaže, osobito u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde, da smatra, osim u iznimnim okolnostima, da sve ostale države članice poštuju pravo Unije i konkretno temeljna prava priznata tim pravom (vidjeti u tom smislu mišljenje 2/13 od 18. prosinca 2014., EU:C:2014:2454, t. 191.).
- 25 U području uredenom Okvirnom odlukom načelo uzajamnog priznavanja, koje je, kao što to proizlazi osobito iz njezine uvodne izjave 6., „kamen temeljac” pravosudne suradnje u kaznenom području, nalazi svoju primjenu u članku 1. stavku 2. Okvirne odluke, u skladu s kojim su države članice načelno obvezne izvršiti europski uhidbeni nalog (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 79. i navedena sudska praksa).
- 26 Iz toga slijedi da pravosudno tijelo izvršenja može odbiti izvršiti takav nalog samo u taksativno navedenim slučajevima obveznog neizvršenja propisanima u članku 3. Okvirne odluke ili mogućeg neizvršenja propisanima u člancima 4. i 4.a Okvirne odluke. Osim toga, izvršenje europskog

uhidbenog naloga može se uvjetovati samo jednim od uvjeta koji su ograničavajuće propisani u članku 5. Okvirne odluke (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 80. i navedena sudska praksa).

- 27 Međutim, pojam „uhidbeni nalog” iz članka 8. stavka 1. točke (c) Okvirne odluke odnosi se samo na nacionalni uhidbeni nalog, koji treba shvatiti tako da označava sudsku odluku različitu od europskog uhidbenog naloga (vidjeti u tom smislu presudu od 1. lipnja 2016., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, t. 46. i 58.).
- 28 U ovom slučaju europski uhidbeni nalog o kojem je riječ u glavnom postupku izdao je Veszprémi Járásbíróság (Okružni sud u Veszprému) i poziva se na nacionalni uhidbeni nalog koji je izdala mađarska policijska služba i potvrdilo državno odvjetništvo.
- 29 U tim okolnostima treba smatrati da je odluka kojom je državno odvjetništvo potvrdilo nacionalni uhidbeni nalog što ga je izdala predmetna policijska služba temelj za europski uhidbeni nalog o kojem je riječ u glavnom postupku.
- 30 S tim u vezi, iz podataka koje je Sudu dostavila mađarska vlada proizlazi da je potvrda državnog odvjetništva uhidbenog naloga koji je izdala ta policijska služba pravni akt kojim državno odvjetništvo nadzire i potvrđuje taj uhidbeni nalog. Zbog te potvrde, koja se navodi u europskom uhidbenom nalogu, smatra se da je državno odvjetništvo odgovorno za izdavanje nacionalnog uhidbenog naloga. Iz toga slijedi da je, s obzirom na članak 8. stavak 1. točku (c) Okvirne odluke, nebitna činjenica da je nacionalni uhidbeni nalog izdala policijska služba jer se zahvaljujući njegovoj potvrdi od državnog odvjetništva, kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 35. svojeg mišljenja, ono može smatrati izdavateljem tog uhidbenog naloga.
- 31 Stoga se postavlja pitanje je li odluka državnog odvjetništva obuhvaćena pojmom „sudske odluke” u smislu članka 8. stavka 1. točke (c) Okvirne odluke.
- 32 Sud je s tim u vezi u točkama 33. i 38. današnje presude Poltorak (C-452/16 PPU) presudio da se u kontekstu Okvirne odluke i osobito u okviru njezina članka 6. stavka 1. pojam „pravosudno tijelo” treba tumačiti tako da se njime označavaju tijela koja sudjeluju u kaznenom sudovanju država članica, osim policijskih službi.
- 33 Zbog potrebe da se osigura dosljednost između tumačenja različitih odredbi Okvirne odluke, čini se da se to tumačenje načelno može prenijeti na njezin članak 8. stavak 1. točku (c). Potonju odredbu stoga treba tumačiti na način da se pojam „sudska odluka” odnosi na odluke tijela koja sudjeluju u kaznenom sudovanju država članica, osim policijskih službi.
- 34 S obzirom na to utvrđenje, treba istaknuti da, budući da je državno odvjetništvo tijelo koje je pozvano sudjelovati u provođenju kaznenog sudovanja države članice (vidjeti u tom smislu presudu od 29. lipnja 2016., Kossowski, C-486/14, EU:2016:483, t. 39.), odluku takvog tijela treba smatrati sudskom odlukom u smislu članka 8. stavka 1. točke (c) Okvirne odluke.
- 35 Naposljetku, takvo se tumačenje zahtijeva i s obzirom na ciljeve Okvirne odluke. Ta Okvirna odluka nastoji – uvođenjem novog, pojednostavljenog i učinkovitijeg sustava predaje osuđenih osoba ili osoba osumnjičenih da su povrijedile kazneni zakon – olakšati i ubrzati pravosudnu suradnju u svrhu pridonošenja ostvarenju cilja dodijeljenog Uniji, da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, zasnivajući se pri tome na visokoj razini povjerenja koja mora postojati između država članica (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 76. i navedena sudska praksa).

- 36 S tim u vezi, iz podataka koje je Sudu dostavila mađarska vlada proizlazi da potvrda državnog odvjetništva nacionalnog uhidbenog naloga jamči pravosudnom tijelu izvršenja da se europski uhidbeni nalog temelji na odluci u pogledu koje je proveden sudski nadzor. Takva potvrda stoga opravdava visoku razinu povjerenja između država članica, spomenutu u prethodnoj točki ove presude.
- 37 Iz toga proizlazi da je odluka državnog odvjetništva poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku obuhvaćena pojmom „sudske odluke” u smislu članka 8. stavka 1. točke (c) Okvirne odluke.
- 38 Dakle, s obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljena pitanja valja odgovoriti tako da članak 8. stavak 1. točku (c) Okvirne odluke treba tumačiti na način da potvrda državnog odvjetništva nacionalnog uhidbenog naloga što ga je prethodno izdala policijska služba u svrhu kaznenog progona, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, jest „sudska odluka” u smislu te odredbe.

Troškovi

- 39 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Članak 8. stavak 1. točku (c) Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., treba tumačiti na način da potvrda državnog odvjetništva nacionalnog uhidbenog naloga što ga je prethodno izdala policijska služba u svrhu kaznenog progona, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, jest „sudska odluka” u smislu te odredbe.

Potpisi